

Raadsvoorstel

Agendapunt commissie: Voorstel tot vaststelling van het Integraal Huisvestingsplan 2026-2041

Gegevens steller:

Naam: Dennis van Daal, Hanneke Vermeulen
Telefoonnummer: 06 27 10 59 57
Emailadres: hanneke.vermeulen@valkenswaard.nl

Gegevens agendapunt:

Agendapunt:
Zaaknummer: 0000430703
Datumraadsvergadering: 25 juni 2026
Portefeuillehouder: J. Drieman

Onderwerp:

Actualisering Integraal Huisvestingsplan onderwijshuisvesting 2026-2041

1. Voorstel:

1. Het Integraal Huisvestingsplan Onderwijshuisvesting 2026-2041 vast te stellen;
2. Het college opdracht te geven de in het plan genoemde voorzieningen in samenwerking met de betrokken organisaties te realiseren binnen de daarvoor in het plan genoemde visie, tijdpad en (financiële) uitgangspunten;
3. Het college opdracht te geven de uitgangspunten van het IHP 2026 periodiek te evalueren en in een bijgesteld plan voor te leggen aan de gemeenteraad in 2030;
4. De kredieten voor het nieuwe IHP 2026-2030 voor de jaarschijven te voteren conform tabel 6.1 van bijgevoegd financieel overzicht en hiermee ook de bijstellingen van de reeds bestaande kredieten te autoriseren;
5. De positieve effecten voor de exploitatiebudgetten, conform tabel 6.4 van bijgevoegd financieel overzicht, à € 197.000 in 2026 tot € 659.000 in 2030 te verwerken in de begroting;

6. Jaarlijks het vastgestelde IHP 2026-2030 financieel-technisch te actualiseren in de P&C-documenten.

2. Inleiding:

In de onderwijswetgeving is vastgelegd dat (vervangende) nieuwbouw, uitbreiding, renovatie, vervanging van een gebouw of het beschikbaar stellen van een bestaand onderwijsgebouw de verantwoordelijkheid is van gemeenten. De kosten van exploitatie en onderhoud, bijvoorbeeld aan de binnen- of buitenkant van een schoolgebouw of aan technische installaties in het schoolgebouw, zoals ventilatie, koeling en verwarming, moeten door het bevoegd gezag van een school worden gedragen. Via een Integraal Huisvestingsplan Onderwijshuisvesting (verder: IHP) geeft de gemeente invulling aan haar verantwoordelijkheid voor de realisatie van kwalitatief goede onderwijshuisvesting.

In 2022 heeft u als raad het IHP 2022-2037 vastgesteld. Daarbij is de afspraak gemaakt dat er iedere vier jaar een actualisatie van het IHP aan de raad zou worden voorgelegd. Deze vierjaarlijkse actualisatie is inmiddels als verplichting opgenomen in het wetsvoorstel 'Planmatige aanpak onderwijshuisvesting'. Samen met het bevoegd gezag van de basisscholen in onze gemeente, Fluks en Atalenta, hebben we het IHP 2022 onder de loep genomen.

Visie en ambitie

Vanuit de vraag 'wat willen we de kinderen in de gemeente Valkenswaard bieden' is een visie ontwikkeld en is bepaald aan welke ambities we de komende jaren moeten gaan werken. We streven ernaar om kwalitatief hoogstaand onderwijs en kinderopvang aan te bieden in een doorgaande ontwikkellijn. Dat doen we in nauwe samenwerking met Fluks en Atalenta, de organisaties voor kinderopvang en onderwijs. Onderwijs en kinderopvang worden geïntegreerd in een kindcentrum, dat een centrale positie inneemt in de ontwikkelomgeving van kinderen. Passende en toekomstbestendige huisvesting is daarbij van belang omdat dit actief bijdraagt aan het realiseren van de ambities. Ook thema's als duurzaamheid, klimaatbestendigheid, inclusief en gezondheid zijn betrokken bij deze actualisering.

Bij het opstellen van deze actualisatie is gekeken naar de ontwikkeling van de leerlingenaantallen. We zien een groei van 2110 leerlingen in 2025 naar 2258 leerlingen in 2041. Bij planvorming is het daarom zaak om rekening te houden met uitbreidingsmogelijkheden, aanpasbaarheid en het transformeren van functies zodat leegstand zoveel mogelijk voorkomen kan worden.

Ten opzichte van het IHP 2022 is de planning grotendeels ongewijzigd gebleven. Afgezien van de wijziging bij basisschool Sint-Martinus (zie kanttekeningen) zijn de enige verschillen:

- Basisschool de Windroos: was gepland 2030-2034, verduurzaming is al gestart in 2025;
- SBO Zonnewijzer: was gepland 2030-2034, verduurzaming al in 2025 gestart;
- KC Schepelweijen: renovatie/vervangende nieuwbouw was gepland 2026-2030, wordt 2030-2034;
- De Belhamel: renovatie/vervangende nieuwbouw was gepland 2026-2030, wordt 2030-2034.

Dit alles in nauw overleg met de schoolbesturen.

3. Beoogd effect:

Een leidraad voor het omgaan met investeringen in gebouwen voor onderwijs en kinderopvang zodat we zorgdragen voor kwalitatief goede schoolgebouwen. Door te investeren in inclusieve, gezonde en duurzame scholen leveren we bovendien een bijdrage aan de klimaatdoelen.

4. Argumenten:

1.1 Afspraak met de raad

Bij vaststelling van het IHP 2022-2037 is de afspraak gemaakt dat het IHP iedere vier jaar wordt geactualiseerd.

Het plan is geactualiseerd op punten als eisen van duurzaamheid en gewijzigde wetgeving. Daarnaast is de planning enigszins aangepast.

De visie op onderwijshuisvesting is ongewijzigd gebleven.

2.1 Uitvoering van huisvestingsvoorzieningen is een collegebevoegdheid

In de periode 2026-2030 staat een aantal projecten gepland: nieuwbouw van de Smelen, renovatie/vervangende nieuwbouw van de Heidevlinder, Schepelweyen en de Belhamel.

3.1 Wettelijke verplichting

De Wet planmatige aanpak onderwijshuisvesting, die op dit moment in behandeling is in de Tweede Kamer, stelt dat een vierjaarlijkse actualisatie verplicht is. Met dit voorstel lopen we dus vooruit op in voorbereiding zijnde wetgeving.

De volgende actualisatie zal in 2030 aan de raad worden voorgelegd.

4.1, 5.1, 6.1 Gewijzigde regelgeving en bouwkosten vragen om een nieuw financieel overzicht

Sinds 2022 is de regelgeving op het gebied van onderwijshuisvesting op sommige punten veranderd. Denk aan duurzaamheids- en klimaatmaatregelen en gestegen stichtingskosten (normbedragen).

Netcongestie:

De beperkte capaciteit op het energienet vormt een knelpunt bij nieuwbouw, uitbreiding en verduurzaming (zoals zonnepanelen). Dit kan leiden tot vertraging. Er zijn wel oplossingen, maar die vragen vaak extra budget. Daarom wordt binnen het IHP per project een frictiebudget opgenomen om dit risico op te vangen. Bij uitvoering wordt per project de beste (en betaalbare) oplossing gekozen. Ook is er aandacht voor de benodigde procedures rondom netaansluitingen. Netcongestie verlangt op gebouwniveau een grote reductie van de energiebehoefte (c.q. belasting van het netwerk). In het gehele ontwikkelproces van het Programma van Eisen (PvE) tot en met ontwerp en uitvoering dient hiermee rekening gehouden te worden. Een extra focuspunt hierbij is dat bij de keuze van een technische installatie geborgd moet worden dat deze installatie kan voldoen aan de eisen van onderwijs en kinderopvang, zowel bij de definitieve stroomaansluiting als bij tijdelijke voorzieningen tijdens de overbruggingsperiode tot de vaste aansluiting.

Watersystemen:

Een opkomende ontwikkeling is het gebruik van regenwateropvangsystemen om toiletten op scholen door te spoelen. Deze systemen vangen regenwater op van daken en andere oppervlakken en slaan dit op in ondergrondse tanks. Het opgeslagen water kan vervolgens worden gebruikt voor sanitaire voorzieningen, zoals het doorspoelen van toiletten. Door regenwater in te zetten voor deze toepassingen, wordt het drinkwaterverbruik aanzienlijk verminderd, wat niet alleen leidt tot duurzamer waterbeheer maar ook tot lagere exploitatiekosten voor de scholen. Bovendien helpt het gebruik van regenwater om de druk op het lokale watersysteem te verlichten, vooral tijdens droge periodes. Deze ontwikkeling draagt bij aan de bredere inzet van milieuvriendelijke en kostenefficiënte oplossingen binnen de onderwijssector. Daarnaast wordt er steeds meer aandacht besteed aan de implementatie van grijswatersystemen, waarbij licht vervuild water, zoals afkomstig van wastafels, wordt hergebruikt voor niet-drinkbare toepassingen. Deze technologieën dragen bij aan het verminderen van de ecologische voetafdruk van schoolgebouwen en passen binnen een bredere trend naar milieubewuste en duurzame oplossingen in de gebouwde omgeving. Bovengenoemde watersystemen brengen doorgaans meerkosten met zich mee. Per project bespreken gemeente en schoolbestuur of de aanleg van een dergelijk watersysteem haalbaar is en welke gevolgen dit heeft voor de investering en de exploitatie van het gebouw.

5. Kanttekeningen:

1.1 Afwijking in de planning (Sint-Martinus)

De planning uit het IHP 2022 is door uiteenlopende redenen niet volledig gehaald, dit geeft een afwijking in de planning

De voorkeurslocatie voor basisschool St. Martinus is "het Broek"

De beoogde percelen die eigendom zijn van de gemeente, zijn gelegen in het buitengebied. De nieuwe bestemming "onderwijs" vereist een brede visie op het gebied die met de provincie moet worden afgestemd. Deze procedure, inclusief de samenhang met omliggende gebiedseigenschappen en ontwikkelingen, kent een doorlooptijd van meerdere jaren, nog los van bezwaar en beroep en de realisatie van de bouw. Dit betekent dat de eerder gestelde planning voor realisatie in 2027/2028 niet haalbaar is.

Het bestuur van Atalenta geeft eveneens de voorkeur aan de locatie Het Broek in samenhang met een woningbouwontwikkeling. Met het bestuur van Atalenta hebben wij de processtappen besproken en de consequenties voor de huidige basisschool St. Martinus, omdat deze school voorlopig nog in gebruik zal blijven. Momenteel wordt onderzocht wat er nodig is om de kwaliteit van de huidige school in de komende jaren te blijven waarborgen.

6. Financiën:

In de bijlage is de financiële doorrekening van het geactualiseerde IHP opgenomen. Op basis van deze financiële doorrekening zijn de effecten als volgt.

De mutaties op de investeringskredieten zijn als volgt:

Mutatie per object	2025	2026	2027	2028	2029	2030
St Martinus	-8.631.099	0	0	0	0	0
Smelen	0	0	-494.440	-4.449.958	609.034	5.766.460
KCSchepelweyen	0	-466.556	-4.199.004	0	0	733.371
Agnetendal*	0	0	0	0	0	0
Heidevlinder	0	0	0	308.777	3.058.559	0
Servatius	0	-212.004	-1.908.037	0	0	0
De Belhamel	0	0	-406.500	-3.658.503	0	0
Windroos	0	0	0	0	-499.574	-4.496.165
Zonnewijzer	0	0	0	0	-610.747	-5.496.721
Dorenhagen	0	0	0	0	0	-516.911
Totale mutatie	-8.631.099	-678.560	-7.007.981	-7.799.684	2.557.272	-4.009.966

Na vrijval van de kredieten en het doorschuiven van de kredieten, zijn de mutaties op de exploitatiebudgetten zijn als volgt:

Totale mutaties	2026	2027	2028	2029	2030
Exploitatiebudgetten Tijdelijke huisvesting	111.055	39.590	494.851	39.590	39.590
Vrijval geraamde kostprijsdekkende huur	0	-180.200	-180.200	-180.200	-180.200
Afschrijvingslasten	86.398	93.183	487.987	941.217	799.523
Totaal exploitatie	197.453	-47.427	802.638	800.607	658.913

Voorgesteld wordt de mutaties op de kredieten te voteren, tot de genoemde bedragen in de financiële bijlage, en de mutaties in de exploitatiebudgetten te verwerken ten laste/bate van het begrotingsaldo. De vrijval van de exploitatiebudgetten betreft een vrijval van incidentele lasten, de vrijval van de afschrijvingslasten komen ten gunste van het structurele begrotingsaldo. De mutaties worden met het vaststellen van het voorstel verwerkt in de (meerjaren-)begroting.

7. Participatie:

Welke trede op de participatieladder is gekozen?

Coproduceren.

Welke participatiemethode(n) is gekozen?

Gezamenlijk overleg met Fluks en Atalenta, onze partners in onderwijs en kinderopvang.

Welke doelgroepen en stakeholders zijn betrokken?

Fluks en Atalenta.

8. Communicatie

Het IHP 2026-2041 is tot stand gekomen in nauw overleg met het bevoegd gezag van de basisscholen in Valkenswaard, Fluks en Atalenta. Op 8 december 2025 hebben beide organisaties aangegeven akkoord te gaan met het IHP.

Bijlage(n)

1. Integraal huisvestingsplan 2026 – 2041
2. Financiële doorrekening IHP 2026-2030